

Neděle 12.9.2010 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Pán jí odpověděl: „**Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepřijde.**“ (Lk 10,38-42)

Když pozorně čteme Bibli a díváme se na Ježíše, dost často nás překvapí Jeho výroky a Jeho jednání. V Lukášově evangeliu a v jeho 10.kapitole najdeme hned několik takových zajímavých příkladů. Při vyslání 70 učedníků do vesnic a městeček tehdejší Palestiny dává Ježíš svým poslům zvláštní pokyny. „*Neberte si měšec ani mošnu ani obuv. S nikým se na cestě nepozdravujte.*“ Takto si Ježíšovi vyslanci své putování od jedné obce k druhé asi nepředstavovali! Když se jeden ze znalců zákona ptá Ježíše na to, co má dělat, aby dosáhl věčného života, čeká nějakou zajímavou odpověď. Místo toho slyší to, co dobře zná: *základem života, který se Bohu líbí, je láska k Bohu a láska k bližnímu.* A když se zákoník v dalším oddíle zajímá o to, kdo je to vlastně ten „bližní“, následuje známý příběh o milosrdném Samařanovi. V něm je dán za příklad správného jednání člen zneprátelené národní skupiny. Podobně v našem dnešním příběhu na tehdejší posluchače čekalo velké překvapení. Podle Ježíše si mají vzít příklad ze ženy, z Marie, kdy ženy patřily k té části lidského společenství, která se neměla ani vzdělávat ve znalosti Tóry ani se účastnit rozhovorů na náboženská témata. I když my jsme dnes společensky někde úplně jinde, i pro nás je tam důraz, který je výzvou.

1. Ježíš jako nejvzácnější host

Vyprávění evangelia nám ukazuje, co se děje tam, kam přichází Ježíš Kristus. Tak to vidíme v celé řadě novozákonních vyprávění: kamkoli Pán přijde, stává se okamžitě středem pozornosti. Také Marie a Marta se snaží svým jednáním dát najevo, jak je to pro ně vzácné a důležité, že je Ježíš poctil svou návštěvou. Každá z nich chce udělat pro Ježíše to nejlepší. *Marta* se zachovala tak, jak jí to bylo blízké a vlastní. Chce posloužit Ježíši, kterého si vážila a milovala, jako tomu nejvzácnějšímu hostu ve své domácnosti. Sáhne do těch nejlepších zásob a na ničem nešetří. Bible má pro její starostlivost a pohostinnost výraz „*DIAKONIA*“. Doslova říká, že „*Marta byla pohlcena mnohou DIAKONIÍ*“. Dnes tento původně řecký výraz, který znamenal prostě *posluhování u stolu, obsluhování hostů* používáme pro označení praktické křesťanské služby. Marta je ochotna udělat „*vše pro Ježíše*“, to je její heslo. Ovšem pro ty samotné starosti kolem stolu na něj samého už čas nemá. Má z Ježíšovy návštěvy radost, ale nedovede ji tak plně prožívat. Zabývá se pořád vedlejšími věcmi a uniká jí velikost chvíle....*Marie* uvažuje jinak. Věděla, že Ježíš není u nich doma každý den. Proto z té jeho vzácné návštěvy chce mít co největší užitek. Pro Marii je důležitá Ježíšova přítomnost v domě, každé Jeho slovo. Využívá vzácný čas Jeho návštěvy, naslouchá Jeho vyučování a nic jiného nevidí. Nevidí ani to, že by snad mohla nebo měla pomoci s prací své sestře. Její postoj a její chování bychom mohli vystihnout obratem „*vše od Ježíše*“. Marie nebyla líná, ona chce jen co nejlépe využít příležitost, kterou má. Nechce se rozptylovat pobíháním mezi kuchyní a hosty. Martu ta její nečinnost rozzlobí a stěžuje si vzácnému hostovi: „*Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže.*“ Do ticha té chvíle pak zazní odpověď, která překvapila Martu, Marii i ostatní, kteří tam byli.

2. Překvapivá odpověď

Pán Ježíš Martu nekritizuje ani neodsoudí, ale přece jen dává za pravdu Marii. Práci a snažení Marty ocenil. Zároveň jí dal najevo, že její práci nečeká, nežádá a nepotřebuje. Proč? Protože

„*jen jednoho je třeba*“ („jen málo je potřebné“). Vyprávění evangelia staví do lepšího světla Marii. Abychom Ježíšovu slovu správně porozuměli, potřebujeme pochopit také Martu. Před tím naším vyprávěním najdeme v evangeliu příběh o milosrdném Samařanovi, který obětavě pomohl okradenému a poraněnému pocestnému. Ten končí výzvou: „*Jdi a jednej také tak.*“ Marta to vyprávění asi neslyšela. Ovšem z jiných slov Písma i Ježíšových správně pochopila, že víra v Boha, v Krista se projevuje konkrétními činy lásky a pomoci. *Marta* podle toho jednala. To bylo dobré a správné. Stále platí jiné Ježíšovo slovo, že vše dobré, co jsme udělali pro někoho z bližních, třeba i pro toho nejposlednějšího, je vlastně činem lásky pro Krista. Ovšem v našem příběhu se jedná o *mezí situaci*: Pán Ježíš přichází jako host. V něm přichází ten nejobětavější služebník, a proto v tu chvíli je nejspřávnější přijímat Jeho službu a Jeho slovo. *Marie* ví, že Ježíš přichází jako Zachránce a dárce věčného života. Proto od něho vděčně přijímá vše, co má a dává. Martě nebylo dáno rozpoznat, že v setkání s Ježíšem je nejdůležitější všeho nechat, nechat všech starostí. Nedokázala společně s ostatními naslouchat Ježíšovým slovům pravdy a věčného života. Marta to myslí dobře: nestará se o sebe, ale o svého hosta. Ale v tu chvíli měla udělat ještě něco lepšího a správnějšího. *Měla si nechat posloužit svým Pánem.* To je důraz evangelia, který máme dobře slyšet a podle něho se zařídit. Ježíš nechce být pouze naším „hostem“, On se může a chce stát naším hostitelem! On, Boží Syn, nám má co dát. Pán Ježíš přináší všem lidem dar odpuštění hříchů, dar víry a věčného života. Ovšem potřebuje od nás jedno: abychom otevřeli uši a otevřeli své srdce. Pak se může něco stát – může dojít k proměně života. A o to právě jde.

3. „*Jedno potřebné*“ v našem životě

Každý z nás je jiný. Někdo je spíše *extrovert* jako Marta, činorodý, energický a stále v pohybu. Nedokáže se zastavit, je v nebezpečí, že ve snaze o všechno se postarat se nechá pohlit nepodstatnými věcmi. Ženy a muži tohoto typu Ježíše zvláště nutně potřebují. On jediný jim může pomoci, aby se věnovali nejen dobrým, ale těm nejlepší věcem. Někdo jiný má zase blíž k tomu, jak se zachovala Marie. Od přírody tichý a *introvert*. Marie zde ztělesňuje ty křesťany, kteří ve víře v Krista našli svůj pokoj, jsou možná hloubavější, víc času věnují modlitbám...Oba postoje vyžadují Boží korekturu. - Křesťanům typu Marty je třeba připomínat duchovní základ, potřebu obnovy vnitřního života a jeho prohloubení. Těm Mariím mezi věřícími zase spíše praktické úkoly a konkrétní pomoc. Někdo se může snažit svou aktivitou přikrýt duchovní prázdnotu a někdo jiný zase za svou duchovnost schovávat lenost. - Na konci našeho příběhu slyšíme pozvání, které bychom neměli přeslechnout. „*Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepřijde.*“ Naslouchající Marie přijala v Ježíšových slovech „*bohatství*“, které má trvalou hodnotu. Setkáním s Ježíšem se v životě v něčem posunula dál. Marta tuto možnost pro samou práci nevyužila a pokračuje ve „*starých kolejích*“. Kde jsme v tom příběhu my? Využili jsem dnešní příležitost? - Poselství o tom, že ukřižovaný a vzkříšený Ježíš je Vítězem a Pánem, chce najít každého z nás. Chce se dotknout našeho srdce, chce nás proměnit a osvobodit k novému životu. Necháme si posloužit jako Marie? Vybereme si správně? Tu dobrou stránku, to *jedno potřebné* si musíme vybrat. Pro to se musíme svobodně/vědomě rozhodnout. A vybrat si znamená pro něco se rozhodnout a něčeho jiného se vzdát. Příběh o Ježíšově návštěvě v Betanii nám připomíná, že *stojí za to* si udělat čas pro Ježíše. *Stojí za to* odložit v neděli náradí, zástěru, „*vypnout*“ a setkat se s Ježíšem a s Jeho slovem. Zde můžeme jen získat: pro moudrý a naplněný život na této zemi i pro věčnost. To „*jedno potřebné*“ to je Ježíš Kristus sám. Kdo jde Jeho cestou a žije s Ním, „*nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života*“ (J 8,12). To je nádherný výhled a vzácné povzbuzení! Amen.

(11.9.2001 – B. Kaleta)